

ДІЛО

виходить щоденно передполуднем

<p>РЕДАКЦІЯ І АДМІНІСТРАЦІЯ: Львів, Ринок ч. 10, П. пов. Конт. почт. шваб. 143322. Адреса для телеграм: "Діло", Львів. Гол. Редактор приймає від 11—12 год. передполуднем Рукописів не звертається.</p>	<p>ПЕРЕДПЛАТА: Місячно: в краю 450 зол. За границею: В Америці 1 долар, Франції, Голландії, Бельгії 20 фр. фр., Італії 750 ал., Німеччині 750 ал., Швейцарії 5 шв. фр., Чехо- словацкині 30 ч. к., Румунії 15 лей, Болгарії 750 ал., Австрії 750 ал. — Зміна адреси 1 зол.</p>	<p>В СПРАВІ ОГолошенЕ ЗВЕРТАТИСЯ до АДМІНІ- СТРАЦІЇ ЦІНА ОДНОГО ПРИКІРНИКА 20 сот.</p>
---	--	--

Політична візита Чічеріна в Берліні.

Берлін, 1. грудня 1926.

У вівторок в год. 9:30 приїхав сюди комісар закордонних справ С. Р. С. Р. Чічерін, що замешкав у більшовицькій амбасаді. Цілий винишній день присвятив на складання офіційних візит. Всупереч давнішим віткам, що Чічерін за-тримається в Берліні тільки один день, тутешня преса довідується, що його побут у Берліні продов-житься на 3—6 днів. У тому часі коче він відбути низку важних політичних конференцій; між ин. зі Штресеманом, з котрим обговорю-ватиме як справи політичні, так і господарські, а передовсім спра-ву транзиту Німеччини через СРСР. Берлінська преса зазначає, що Чічерін інтересується живо справами, що є предметом переговорів між Англією, Францією, Італією і Німеччиною, а також ходом жене-вських нарад, і має намір зачати

в часі свого побуту в Німеччині дипломатичні переговори з Парижем з метою підготувати собі стрічу з Бріаном. В тутешніх політичних колах догадуються, що Чічерін че-кає тепер тільки на вислід стрічі між Чемберленом і Бріаном у Па-рижі, аби могли висказатися на те-му біжучих питань європейської політики.

Бюро Вольфа повідомляє, що кореспондент щоденника "Остее-цайтунг" звернувся до Чічеріна в часі його їзди радіотелеграфічно із запитом, яке є теперішнє станови-ще більшовиків до Ліги Націй. Чі-черін, як подає згадане бюро, від-повів також при помочі радіотеле-графу так: "СРСР не дозволить в'язати собі свободи ділання і мо-же робити, що хоче. Ми будемо й далі мати вповні вільну руку, будемо від..."

Експозе Бріяна.

Париж, 1. грудня 1926.

В палаті підчас дискусії над бу-джетом мін-ства закордонних справ Бріан в експозе м. и. згадав про недавні французько-італійські іні-циенти. Італія має право мати уряд, який хоче і має право підлягати лихому гуморові. Але є хвилі, в яких слід стриматися. Французький амбасадор одержав сатисфакцію і добрі взаємини привернено. Тепер усі сили слід звернути на утрва-лення мира в Європі, але без німецько-французького зближення нема трівогого мира. Факт, що Німеччина підпи-

сала добровільно льокарнські пак-ти, які признають французькі кор-дони, і що виреклася приновлю-вання сили при полагоді можливих конфліктів, не є маловажною спра-вою. Найважливішою є обосторонна добра воля, але Франція хоче мати дійсні гарантії мира. Вкінці сказав Бріан, що з огляду на зліквідування контрольної комісії і заступлення її діяльності діяльністю Ліги Націй, безпека Франції не лише не змен-шилася, але значно збільшилася. Промову Бріяна палата прийняла оплесками.

Стан облоги в Румунії.

Берлін, 1. грудня 1926.

Тутешні часописи повідомляють із Букарешту, що в звязи з недо-угою короля Фердинанда румунська рада міністрів оголосила себе перманентною, далі порішила стягнути до Букарешту військo з провінцій і проголосила стан облоги в Румунії. Король Ферди-нанд звернувся до прем'єра Аве-песку з відручним письмом, у я-кім заявляє, що хоче зробити кі-нець шкідним погослокам, які кру-жляють у краю на тему його недо-уги і наслідства престолу, та висло-вити жаль, що ця недуга дала причину до висунення деяких

планів, які могли би затря-сти основами монархії і династії. Король сподіється, що в цей тяжкий мент патріоти ста-нуть біля престолу і піддержать династію, котрої одинокою ціллю є праця наз величю батьківщини. Королева Марія виїздить із Пари-жа дня 2. грудня. Мін. Ангелеску, який є в Парижі, сказав, що бувш. наслідникові престолу кн. Карлові дозволено в приватному характері явитися у свого хорого батька. Кн. Карло приобіцяв, що не роби-тиме нічого, що зміряло би до державного перевороту.

З польських справ.

Виборча ординація для міст. — Ухвалення демократичної вибор-чої реформи. — Підвишка платень урядовців, а за нею підвишка денких скарбових оплат.

Варшава, 1. грудня 1926.

Адміністраційна комісія видала наз по-стом виборчої ординації для міст. Рефе-рент пос. Яворовський (ПІІС.) вказав на дві спори справи. 1. Склад виборчих ко-місій. Реф. пропонує, щоб були пред-ставниками ком. сї судді. 2) Чи кожне мі-сто має творити один виборчий округ, чи — як пропонує ЗЛН. — поділити місто на округи так, що число їх має вагати-ся від 5 до 12. В голосуванні прийнято в уст. 1. проміж 3-прикметаного голосування до-слідних рад, а спори справи відложено до наступного засідання.

Дня 1. грудня почалась у прем. Бартеля конференція в справі новелазці закону про урядні платні. В нарадах беруть участь: президе т соймової бюджетової комісії Рамар і мін. Чехович. Ухвалено, що уряд означить джерела покриття під-вишки платень урядовців. Уряд встанови-ти мін. зол. на підвишки, під умовиною, що на те дозволять доходи скарбу. Під-вишка платень може потягнути за собою підвишку деяких скарбових оплат. Нове-лазці закону про платні урядовців і учи-теля полагодять в 1. кварталі 1927 р.

Військова контролє над Німеччиною.

Берлін, 1. грудня 1926.

"Соц. Пресдінст" подає подро-бниці про переговори між держава-ми в справі військової контролє над Німеччиною. Ріжниця думок між уря-дами Франції і Англії є лише в справі знесення укріплень на польсько-німецькій границі. Франція дома-ється знесення тих укріплень; Ан-глія є думки, що такі справи не належать до умовин роззброєння, прийнятих Німеччиною.

Становище Бельгії.

Париж, 1. грудня 1926.

"Етоаль Бельж" довідується, що бельгійська відповідь на англійський меморіал у справі роззброєння при-лучується до англійського погляду. Підкреслює лише небезпеку, яка за-грожує від патріотичних това-риств і застерігається у справі скла-ду німецького ген. штабу.

Англія виступає Італії копльонію.

Париж, 1. грудня 1926.

Кореспондент тутешнього видання "Шкаро Трібюн" повідомляє з Ри-му, що Чемберлен підчас конфе-ренції з Бріаном обговорюватиме справу віддачі копльонію Кейна Італії. Акт віддачі затвердять спеціальними трактатами, що забезпечуватимуть англійські інтереси в цій копльоні. Так Італія одержить нові полоси для своїх емігрантів. Статут Кейна матиме форму мандату, наданого Італії Лігою Націй.

З китайського кітла.

Загроза для Європейців.

Лондон, 1. грудня 1926.

Рух проти Європейців росте. В Ганкоу скріплено відділи чужозем-ної ескадри американськими й ан-глійськ. торпедовцями, що прийшли із Шангаю. Вони висадили на сушу відділи піхоти, які обсадили діль-ницю англійську, французьку і япон-ську. В Ганкоу є нині до 1000 осіб європейського походження і вони сильно загрожені.

Всюди те саме...

Знуцання поліції в Ковалі.

Варшава, 1. грудня 1926.

"Глос Правади" містить лист із Ковля, який кидас ярке світло на тамошні тю-ремні відносини. Дня 14 листопада ареш-товано в Ковалі 5 людей під закидом уча-сти в крадіжці футра в однім склепі. На ком. скарті знущання по зирьськ над арештованими. Щоб зойти не було чути (комісаріят поліції в Ковалі є в середмі-сті), наклали на арештованих коши і тоді наново стали бити їх тупими палицями, дручками й иншим знаряддям. Потім зам-кнули кожного з арештованих в окремій келії. Тому, що не було доказів вини арештованих, їх випустили на другий день на волю. Покрияджені горожане зверну-лися із зажаданням до судових властей. Слідство в тій справі веде слідчий суддя 1. ревіру ковельського повіту.

Біржа.

Граші.

Курс долєра в готійці 896—899 при слабій і спокійній тенденції. — Канад-ський долєр 89300—070, — чеські ко-рони 02600—02633, лєй 00400—00433, франки французькі 03300—03000, фран-ки швейцарські 173—174, фунти штерлін-ги 0000—4357.

Золото: 20 австр. корон 3600—3650, 20 фр. франків 3350—3370, 20 нім. марок 4200—4250, 10 рубль 4000—4050.

Срібло: австр. корона 061—063, 5 австр. корон 330—340, австр. фальсеп 165—170, рубль рос. 265—270, лєй чех. 112—113.

"Просвіта".

Львів, 2. грудня 1926.

Вступаємо в місяць, в якому при-падають роковини заснування най-старшого і найбільше заслуженого нашого товариства "Просвіта". День 8. грудня, як день роковин став у нас національним святом, відомим під назвою свято "Про-світи", а цілий місяць грудень став місяцем "Просвіти".

Писати з тої нагоди про "Про-світу", її вагу та завдання незви-чайно важко і невдячно. Важко то-му, бо її величезної ролі в нашому дотеперішньому житті в розмірах газетної статті ні не охопиш, ні всесторонньо не вистіглиш, а її майбутньої ролі в житті нації теж ні не спрещуєш, ні вірно не на-рисуєш. — З тих самих причин пи-сати про те все і невдячно.

Вдумуючися в минуле нашого на-ціонального ренесансу, аналізуючи його поодинокі етапи, ми всидає, в кожній ділянці життя і на кожній сторінці скрижалів історії нашого відродження стрінемося з "Просві-тою", з її ініціативою, з її працею і що найважливіше з позитивними наслідками тої ініціативи і праці. Розгортаючи фоліанти вчорашніх днів та вичитуючи їх, ми мусимо далі ствердити, що "Просвіта" ма-ла все успіх не тільки в ініціативі та праці, але й у здобуванні для себе авторитету і довіри серед най-ширших мас українського народу.

Рівень національної свідомости села чи міста звязували ми і до нині звязуємо не з чим иншим, а зі самим існуванням читальні "Про-світи" в даній місцевості. Рівень культурної та громадської солід-ности села чи містечка міримо теж не чим иншим, а рівнем праці, жит-тя та рухливости не в чому иншо-му, а в тій найнижчій клітині "Про-світи" в сільській, чи міській чи-тальні. Та тим не вичерпується справа, бо й рівень національно-громадської рухливости і живучости ширших територій, як повітів, а той округ міримо теж не чим ин-шим, а перш за все темпом життя і живичком кровокруження у філії "Просвіти". Це доказ, до якої міри "Просвіта" звязана з нашим націо-нальним життям, до якої міри во-на вкоренилася в нього і в якій мірі ми без неї не могли обійтися.

Не дивно тому, що крім великого авторитету та довіри "Просвіта" має в нашому народі і найбільшу популярність. На західньо-україн-ських землях нема ні одної уста-нови, яка малаб стільки легатів, за-писів і відданих під свій заряд фон-дацій, що має їх "Просвіта". А між ними є фундації не лише інтеліген-тів, не лише людей, що гляділи на завдання "Просвіти" зі становища патріотів-культурників, приятелів на-родної освіти, але й селян, що на великим майном, ні високим інтелек-том, ні освіченим так сказатиб, па-тріотизмом не визначалися, а які складали своє невеличке майно для "Просвіти" з великого приваження, з небуденної любови та довіри до "Просвіти". Вони відчували на собі благодійний вплив "Просвіти", вона їх полонила і тому були здатні до великих на їх силі та спроможність акти влчачности для неї. Тут не мі-сце подавати імена тих селян, але вони були, вони й тепер є. Яке це потішаюче і яке додатне яви-ще з життя нашого народу і до якої міри воно озаконяє шку тих

НАДІСЛАНЕ.

За навіслано Редакції не відповідає.

Фортеця, Північ, Фігармоні

дешеві і на рині

Цинки до дисонансу

КОПРАД НАМ І СИН

Львів, Коперника 16.

Телеф. 20-43. 1013 2-3

Тільки перші фабрики.

роздобути зброю і грошові засоби. Ляшко знає, що на повітовій конференції промовляв Боназарек (Степові) і формально або студент (І) Рожанський, що називали зброю до повстання, говорячи, що робитимуть Польщу вже організовану, а зброю буде привезена з заграмою в скринках, нагрітих зверху іншим товаром. Коли прийшов приказ ліквідації організації (з 1. III 1925), свідок знайшов при ревізії у Василя Сірака шухуні і шматки, які він мав ужити до замаскування себе в часі бандитських нападів. У Гринця Василюка знайшов свідок при ревізії два трикутники: тих крісів Мяслюк мав ужити до бандитських нападів. Рівночасно знайшов у Василюка кілька комуністичних відозв. У тім часі зголошених у суді «зауфаних». Хмельницький з крісом і сказав, що його одержав від Василюка. По ревізії надіслав свідок арештованим до повітової команди поліції у Володимирі. В той час довідався свідок між іншим, що в Холмочах мали бути заковані два машинні кріси.

Ада Підгірський: Хто був присутній при допитах на поліції? Свідок: Прокуратор, староста також часом приходив, а був навіть посол Назарук, але з обвинуваченими не розмовляв, бо в часі слідства не вийшов. Прокуратор: Чи був хто в часі слідства чорний, як мури? Свідок: Я не бачив. Ада Криницький: Чи же арештовували знайомі свідка, що новопризначений член організації з приділенням до чечки і може бути приділений також до повітку. На запит Ада Підгірського, свідок знімає, що крім підатних «зауфаних», себто конфідентів, послуговувався також «зауфаними» неплатниками, значить — львівськими горожанами. Перших не вчисяє тому, що це урядова тайна, а других тому, щоб не виставити тих львівських людей на небезпечу.

Обвин. Бернадський Василь заявляє, що цей свідок держав його три дні в Локачі на постерунку, був його, а в тому дні помагав йому один шпидовник. Обвинуваченого бито під бока, в груди, в лице, держав в темних сінях і морено голодом. На повітовій команді у Володимирі обвинуваченого був свідок і обвинувачений з болно дуже кричав; тоді зайшов чоловік у військовій одязі і питає обвинуваченого, чого так дуже кричить. На відповідь обвинуваченого, що його били, сказав: «Такі думи хлоп витискає сіде венчик». По одній свідок знову був обвинувачений, навіть підкуратор Струменський бачив, як обвинуваченого бито. Для більшого терпіння вкладав свідок обвинуваченому до рук набой, руки клали між залізні плити, а опісля спеціальною постромкою механізмом прикручував плити так, що під натиском плит від плит витикала кров. При таких «операціях» обвинувачений мів.

Обвин. Сірак Василь заявляє, що свідок причепив йому шухуні вуси, вимагав його сажкою і в такій метаморфозі попровадив на конфронтацію; був його по зубах, а потім обмил обвинуваченого від крові і далі держали на постерунку. Терором змусив свідка і аспірант Жеребко підписати протокол у слідчого судді.

Обвин. Койрах заявляє, що свідок був його два дні, а також у присутності мирового судді і секретаря вадрило його три рази.

Обвин. Полішук заявляє: Як я дав добровільно свідоків дай брошури, то він дав мені зараз два рази в лице. Потім грозив мені і казав, що як я не зізнаюся так як вимагає свідок, то він мене вб'є. У Володимирі завели обвинуваченого на допит і там свідок був його в груди, хопили за волосся і товк головою об мур, а потім астримали руки між двері і ломали кості. Аспірант Жеребко завертав обвинуваченого від слідчого судді до цієї «операції» так довго, поки він не відписався на протокол.

Обвин. Паламарчук знімає, що свідок його не допитував, лише шухав його собакою. (І)

Обвин. Одіон заявляє, що свідок казав йому зізнаватися на обвинувачених так, як він йому диктував. — Коли я не годився, дав мені раз в лице і сказав: «То будеш там сидіти, до вон!» Під терором «обвинувачений» підписав протокол і таким робом став обвинуваченим. (І)

Обвин. Долинський Петро заявляє, що свідок по дорозі до повітової поліції хотів його застрелити, а коли правив на «політику», то там йому добре «вспинає».

Обвин. Трайнер заявляє, що аспірант Жеребко рекомендував йому сидіти як кат (І). Цю заяву голова відкидає.

Д-р Шухевич питає свідка, чи добре говорить українською мовою. Свідок відповідає, що він православний і сам українське, але зараз поправляється і каже, що він Росіянин і говорить добре «по російськи»; голова суду помагає свідкові

і каже що «по російськи», потім «по хлоськи» а він вийшов, що «по місцевому». Кінець-кінець Кашук знімає, що знає краще місцеву мову, як польську.

Загально свідок зважає помітну нервовість, без причини повозував голос, а у відповідях обороні був доволі нечемний. П. Ц.

Пам'ятаймо: Рідна Школа — це народина фортеця, це певний захист в добі лихоліття!

ІДІЗВИ І КОМУНІКАТИ.

Свято „Просвіти“ в Стрию.

Свято „Просвіти“ в Стрию. Сьогодніще Повітове Свято „Просвіти“ відбувається, як щорічно, дня 8 грудня в с. р. врочистим обходом в Стрию.

У той день буде відправлена в 9-й год. рано в парох. церкві Соборна Служба Божа на інтенцію доброго розвитку Товариства „Просвіта“, при співучасті хору „Богна“. Після Богослуження відбувається в великій залі „Народного Дому“ врочистий концерт-поранок з промовою проф. Мих. Білика, продукційми сел. ських хорів і „Богна“, сольовими, декламаціями і т. п. Закінчить живий образ укладу п. Ко. ака. В черем тогоч дня в 7-й год. Львівський Український Театр (Кооперати мів) відіграє оперету „Маріца“ Калмана. Зослуду на ржнородисті програми просимо Громадянство цілого повіту взяти у святі найчисленнішу участь. Всі читальні стрійського повіту визнаємо вислати на Свято „Просвіти“ до Стрия своїх делегатів. У церкві, як при вступі на сажу будуть збиратися дати на почесний дар для „Просвіти“. Коім цього з дозволу Воеводства в Станіславові визнаємо Філію колективні, засюстрені в легітимації, в часі від 4 до 9-го грудня збиратимуться жертви на дар „Просвіти“ по домах, на котрі просимо не покуситися. Від цього почесного дару раз у рік заадають існування, розвитку і діяльності так дорогого нам товариства „Просвіта“ у Львові. Той сам зааа звертаємо до всіх Читальні і Громад повіту, ким розіславмо вже потверджені старостам збіркові листи і легітимації, щоб збіркову, дозволено на час від 4 до 10, грудня в с. р. найбільш зявляється збірні дати безпозоволочно по замкненню збірні доручили Філі „Просвіти“ в Стрию в цілі пересилати до Львова. Коли Читальня або Громада збіркових лист і легітимацій не отримала, зголошється безпозоволочно до канцелярії Філі „Просвіти“ в Стрию (Народний Дім) по відбір.

Читальні, ким би збіркових легітимацій і лист в час не доручено, можуть дістати ще другий ресинє до збирання дати на дар „Просвіти“ в часі від 9 до 15, грудня в с. р.

Визнаємо всі читальні повіту, щоб протягом місяця грудня відібули у себе „Свято Просвіти“ концертом аматорською виставою або бодай виказком на сакотичних сходинах членів і по тім зааа звіт до Філі „Просвіти“ в Стрию. Духовенство по селях просимо заповідати на день 8 грудня в с. р. повітове свято своїм парохіям заачасу оголосити і їх до участі в святі заохотити, оголосити їм про дозволу Воеводства збірку на дар „Просвіти“ в часі від 4 до 10, грудня (згідно від 9 до 15, грудня), їх про спосіб переадавання тої збірки поучити як також заохотити до уадаження в громад „Свята Просвіти“. Всі українські часописи, які заадають до читальні, просимо цю відозву негайно повторити.

Від Видау Філі „Просвіти“ в Стрию:

Д-р Калитовський, Ів. Захарія, голова, секретар.

ОПОВІСТКИ.

Український Наддніпрянський Хор під управою Петра Басенського у складі 30 осіб виступає:

П'ятниця 3. XII. — Камішка Струм.
Субота 4. XII. — Камішка Струм.
Неділя 5. XII. — Радехів.

Український Національний Хор під управою Дмитра Котка:

П'ятниця 3. XII. — Станіславів. 528 10—7
Заністє цвітів на мопілу бл. п. єпископа д-ра Йосифа Бодяка зложили 15 зол. на захист сиріт у Бережанах д-р Василь і Марія Левинські. 1034 1—1

Загальні збори Товариства Жінок з вищою освітою відбудуться дня 12-го грудня 1926 в домі Захоронки, вул. Руська ч. 3 о 18 год. Порядок денний: Отворення зборів і звіт управи, вибір нової управи, внески і запити. 1036 1—1

Курси і батну і малювання „ре-ліє“:

II. гальтурства, коронкарства, аплікацій, III. трикостварства,
IV. ручного тkania матерій устроює Стефанія Шмігельська, вул. Корняків 1/11. нов. Зголошення інформації від 3—4 попол. 1036 1—1

Д-р Осія і Орися з Ісаїями Метелли в Колодми зложили на „Рідну Школу“ 5 ам. дол. зааа повідомлення про своє вчання, котре відбулося дня 3. XI. в с. р. в парохіальній церкві в Станіславові. Жертвовацями складає ширну подяку Головна Управа „Рідної школи“. 1029 1—1

ДРІБНІ ОГОЛОШЕННЯ.

Французьку мову, учительку, учитель, боні Польки, Німки, доглядачки, управителі, клоничи, господарі, рибних офіціалів, лісних, огородників, шюфєрі, реставраційні і готельний персонал поручає Бюро Немчиновської, Львів, площа Академічна 3. Телефон 13—61. 1021 2-3

1 зол. 50 сот. коштує одна ложка, або підки з хінського срібла у Мандяні Коперника 14. Проти кіна Коперник. 681 6) 12—2

ІДЕАЛЬНА ПАСТА до зубів КРЕМ ПЕРЛОВИЙ Ігнатівич Львів. 956 8-7

ПОТРЕБУЮ інтелектуальної молоді жінок до поміч у веденні домашнього господарства. Опис життя і усаів сати на адресу: о. І. Коник. Шитіві, п. Залішків. 1006 3—3

МАЮ на продаж 8 томів Історії України М. Грушевського Іван Дудик, Горупько п. Медичний. 1030 1—2

ЕМЕРІТАТОВИЙ урядник, літ 45, пошукує відповідного заняття за низькою винагородою. Зголошення до Адміністрації під „Урядник“. 1028 1—2

В ЗАКОПАНИМ вілла „Ясна“ пенсіонер положений в центрі поручає теплі і сонячні покої, сажна і заорова кухня, для Українців ціни 10 проц. знижені. Над ділчатами старанна опіка. Остерігається перед фальшиними посередниками. 1027 1—3

ФОРТЕП'ЯН добрий хоту купити. Зголошення „Осита“, Академічна 8. 1035 1—2

ОЛЕНА КОЗЛОВСЬКА з Купчинь, повертаючи в грудні 1925 р. з Прус віддала своєю 8-літню дочку Марію в покусі між Козовою в Бережанами якісь зможий селяни, що обіщала нею заністє. Дочка була круглолиця, чорні очі, волосся темно блонд, говорила по німечки і розуміла по українськи. Отсею дорогою мати відшукує свою дочку. Хто знав би що про неї, будь ласкай донести до парохіального уряду в Тернополі. 1032

КАВАЛЕР літ 30 пристійний, добрий купець, одружений з паніною або вдовою до 45 літ, милої вдачі, що принесла би в посагу около 2,500 доларів, потрібних до сплати добре просперуючого склепу. Неанонімові зголошення раз зі зняжкою покуситє сати до адміністрації під „Добрий купець“. За дискретно як також за зворот зиники рунітсья словом чести. 1024 1—2

ОГОЛОШЕННЯ.

За оголошення Редакції не відповідає.

Д-р Фелікс Ган Спеціаліст недуг легень, серця і жолудка Львів, Городецька 46. Телеф. 834 Пересатілення Рентгену. 929 12-25

ОГОЛОШЕННЯ!

Повідоаляємо, що з днем 1. січня 1927 обнижуємо відсоткову стопу від шадничих вкадок зі **забезпеченням валютні (в долларах) на: 7—9%, річно від ста з парічною капіталізацією (7%) від вкадок з правом речливеого відповідження — 9%, від вкадок, що будуть у нас зложени на протиг, що найменше одного року); натомість від золотових вкадок на: 8—10%, річно від ста з парічною капіталізацією (як вище). — Українська Шаднича в Перемишлі — вул Костюшки ч. 5. 2—3**

Оказія! Тільки через цілий грудень продає фірма

ЯН ВАЛЛЯХ І СИН

фабричний склад сукна Львів, Ринок 33
посезонові матеріали по фабричній ціні
1025
коци Величезний вибір бунди

Найпевніший середник

Проти ревматизму, гостця, мязневих корчів, нервовоболів і тим подібним недомоганням найліпшим натиранням є

ІХТІОМЕНТОЛЬ

Більш як 5,000 подяк і близько 200 атестів з лікарських сторін, клінік і шпиталів найліпше доказують про лічичку вартість цього натирання.

Іхтіоментоль можна набути у всіх аптеках у Львові або прямо

в Лябораторії хем. апліки

М ра Симона Едельманна в самбор ч. 130.

Подяка.

Вінов. П. Директорів д-рови М. Долинському, лікарів в Залішківській складно отримав проляду подяку за виліч і зручну операцію упертого карбукула, як і за дальшу ширну і безжорстку опіку аж до повного подужання. Нехай Господь кріпить його душень і тілоси сили Йому на славу, а людям на пожиток і з поважним поважанням і довір'ям.

о. І. Коцик, парох Шитович

Звичайний Загальний Зізд

„Рідної Школи“ У. П. Т.

відбудеться у Львові, дня 24. грудня 1926 в с. р. Музичного Г-ва ім. Лисенка з таким денним порядком:

1. Отворення Загального Зізду.
2. Верифікація протоколу Звичайного і Надзвичайного Загального Зізду.
3. Вибір Комісії-Матки для уложення місти управних органів Товариства.
4. Звіт Головної Управи з діяльності за 1925/6 рік.
5. Звіт Контрольного Комітету з провірки діловодства.
6. Уваження абсолюторії.
7. Вибір голови Г-ва (§ 42 ст.).
8. Вибір 18 членів Головної Управи і 6 заступників (§ 42 ст.).
9. Вибір Контрольного Комісії: 5 членів і 2 заступників (§ 43 ст.).
10. Вибір Роземного Суду (5 членів) — (§ 47 стат.).
11. Уваження річної вкадки (§ 13 і 44 статута).
12. Внески і запити.

Початок нарад год. 10. перед полуднем. Право участі в рішеннях голосом мають відпоручники Кружків вибрані Загальними Зборами Кружка (§ 26, уст. 4). На кожних 50 членів припадає один відпоручник. Кожних 25 членів нової 50-ки уважється за нову 50-ку. Кружок може мати найбільше 15 відпоручників і мусить мати найменше одного.

Відпоручники являються з писемними повноваженнями від своєї Кружка. Передача повноважень на іншу особу недопустима (§ 50 стат.).

Колиб о 10. год. не було статутувано вимаганого числа відпоручників 100, то в 11. год. передпол. пінуться наради без огляду на число приявних (§ 52 ст.).

Щоб дати можливість кожному Кружковій взяти участь у Загальному Зізді, Головна Управа подіала о зинику на залішківці при віддалі від Львова понад 30 км. На підставі тої зиники можна ізати II. кл. за оплатою з поворотом пополовни III. кл. або III. кл. за пополовною оплати з поворотом IV. кл. При ізді поспішним поїздом доплачується звичайну доплату даної класи. Зинику обов'язує шойно з поворотом. Зі зиники не можуть користати ті, які вже з якоїнебудь причини мають постійні зинику. Дотичні „карти участі“ вилістаються на днях до повітових Кружків для доручення відпоручникам.

Всі Кружки подадуть негайно імена, назависка, заняття вибраних відпоручників і дату їх вибору.

ГОЛОВНА УПРАВА „РІДНОЇ ШКОЛИ“

У. П. Т.:

О. Терлецький вр. 1023

голова. В. Шелест вр. секретар.

душевних цінностей, що криються в нашому народі. Українські селяне були і є меценатами „Просвіти“. Пошукайте прикладів аналогічного розуміння ваги якогось товариства в інших народів! Багато їх не найдете.

І тому благословенною була сама думка про заснування „Просвіти“ перед 58 літами, а благодатним і переломовим для процесу нашого національного ренесансу на західноукраїнських землях був сам акт заснування „Просвіти“. Вона ширила не тільки освіту в народі, а-е вона гуртувала в собі все найшліпший, найдейніший і найактивніший елемент. Тому не треба дивуватися, що вона, „Просвіта“ була в нас джерелом усього, що пізніше вилилося навіть в окремі організаційні форми та розвивало розгалужувало громадську працю і її різниці. Звідси походять та цілком заслужена назва „матері“ українських товариств, якою часто наділяють „Просвіту“.

Чи роль „Просвіти“ скінчена, чи пережита? Ні, вона не тільки не скінчена, але й ніколи не скінчиться, бо як не скінчене, не обняте ніякими межами знання і взагалі освіта людини, так тим більше не можна її покинути, її взагалі вбрати в якісь межі ролі „Просвіти“, що зводиться перш за все до ширення і популяризації знання в народі.

Наша „Просвіта“ належала все, а й тепер належить до тих небагатьох у світі товариств, що мають величезні завдання не тільки перед своїм народом і його історією, але й перед людством і його культурою. Підняти на вищий ступінь культури свій народ, рівнозначне з підняттям культурного рівня цілого людства, бож він є складовою частиною того людства. Отже зі завдань, з мети „Просвіти“ випливають її великі зобов'язання. Колиж ті зобов'язання в нинішніх обставинах є подекуди навіть непосильні, а їх „Просвіта“ все таки виконує, то тим більше мусить бути до неї зобов'язання тої суспільності, того народу, серед і для якого вона працює. Вгорі сказано, що навіть наше селянство видало меценатів для товариства, та діло не в поодиноких актах жертвенності і меценатства на користь „Просвіти“, в признанні її заслуг, а в масовому меценатстві.

Грудень, як місяць „Просвіти“ і її свята мусить стати місяцем всенародного меценатства для неї, місяцем масових жертв на поширення й поглиблення її праці. Місяць грудень звучить також місяцем „дару „Просвіти“. Нехайже цей дар стане не тільки масовим признанням заслуг товариства, але нехай він стане ще й таким, що насправду причиниться гідно до виконання „Просвітою“ великої культурної місії в нашому народі, нехай створить для неї таку матеріальну базу, щоби її не захитали в дійсності занні своїх завдань ніякі бурі, ні тим більше ніякі матеріальні труднощі. А в нинішніх обставинах ці останні чисто матеріальні труднощі важуть „Просвіту“, важуть її ініціативу, вбивають запал її робітників, а вряди-годи сіють зневіру в місію „Просвіти“ взагалі.

Наша, що силою неможливих історичних обставин звязала весь свій національний ренесанс нерозривно з діяльністю і розвитком „Просвіти“, що завдає їй так багато, не допустить і не може допустити до того, щоби горючий смолоски „Просвіти“ колинебудь потахав. Він мусить палати й горіти чим раз дужче, чим раз ясніше, він мусить просвітити всі найнедоступніші закутки нашої країни.

В. М.

Реалісти чи утопісти?

На маргінесі „реальної політики“ д-ра В. Бачинського.

У вчорашній передовиці торкнулися ми загальної політичної платформи д-ра В. Бачинського і його скритих „політичних приятелів“. Зупиняючись над цим своєрідним „prole-on de loi“, зазначили ми, що д-р В. Бачинський виступає „борцем за реальність дня“. Теоретично розглядаючи справу, слід ствердити, що платформа реальності д-ра В. Бач. базується на певній льогістичній бажучого моменту, що виростає із уже довершеного або намірюваного укладу міжнародних відносин.

Останні літа завзначилися амаганням до стабілізації відносин на європейському континенті. Зрушена в своїх основах Європа, перевернена гори дном економічно, а то й соціально, звільна повертає до стану ризикованості. Змагаючи до економічної відбудови, вона стомиленими кроками прямує до такого укладу політичних відносин, який забезпечував би її спроможність економічної відбудови. Перетворення Великої Британії і її доміній в союз незалежних держав та французько-німецьке зближення, як передвістник союзу — ось найважливіші признаки „нового курсу“ з ділянкою міжнародної і внутрішньої політики великих держав. Наладжування внутрішніх відносин в Чехословаччині по лінії перетворення її — скорше чи пізніше — в державу народів, — ось зявіще того самого покрою в малій державі. Крім того бачимо такі зявіща, як примирення народів РСР з істотною там диктаторською владою комуністичної партії з одного боку і змагання шляхом пакту про неагресію запетрифікувати існуючий рижський кордон — з другого. Льогістично, домініююча британська конференція, а в останніх днях ліквідація шахтарського страйку в Англії і заява Злучених Держав про можливість 40 відсоткового зменшення європейських боргів — все це позначки стабілізації відносин на європейському континенті.

Намагання обмежити терен і рямки суто-політичної боротьби в Європі в користь економічної відбудови було без сумніву посереднім товчком для виступу д-ра В. Бачинського на Народньому Зізді і його відгуку... на сторінках „Слов-а Польско-го“. Д-р В. Бачинський проголосив себе реальним політиком — очевидно — політики дня, політики моменту, політики „Sofort-Program-u“, що змінюється відповідно до ситуації і потреб.

Однак в своїй оцінці стабілізаційних зявіщ д-р В. Бач. втратив з очей ту обставину, що це тільки намагання і то намагання такого покрою, що може і мусить спричинити нові конфлікти (як зростаючий італійсько-французький конфлікт, перманентне напруження німецько-польських взаємин і т. и.). В світлі цих зявіщ „Sofort-Program-u“, до тогож захований його герольдом в найтайніший скритий, набирає специфічного забарвлення.

Та не про це хочемо говорити на цьому місці. Масмо на меті що інше. Політичний розум не на всіх полюсах європейського континенту є — так сказати — в рівній мірі, в однаковому наверстуванні розложених. Він не є *gratia*, що й і *ubi viat*. Як в деяких людських організаціях, так і в деяких народах проявляється повна атрофія того, що ми називаємо політичним розумом.

Але безпосереднім є хто інший, є наше громадянство і його політичний погляд, яким д-р В. Бач. закликає

політичну незрілість і тактичні помилки.

Вихідною точкою для такої безцеремонно-відважної оцінки є сакраментальний вислів Бісмарка на адресу пруських Поляків: „Всякі історичні перевороты, а в них і здійснювання національних ідеалів, є зовсім незалежні від того чи іншого становища посля до уряду, лише від далеких міжнародних конфліктів, які важко обчислити“.

На цьому хиткому вислові Бісмарка збудував д-р В. Бач. всю „реальну політику“ для західної вітки українського народу; цей вислів став основою наук, які д-р В. Бач. шедро, хоч безуспішно розділював українському громадянству і на Нар. Зізді і на сторінках „Слов-а Польско-го“, забуваючи, що політика народу рідко коли формується по лінії найславніших висловів навіть політичних геніїв, тільки є випливом таких незвичайно складних елементів, про які і найбільшим філософам не снилося. Англіїш і Американці залюбки користуються добірними висловами св. Письма. Нема такої убиквіти в хаті Англіїш чи Американця, яка густо не булаб перетикана виписками зі св. Письма. Англіїсько-американський світ намагається достроїтися до тих священних дороговказів, але різноманітне життя пливе своїм коритом, минаючи стовпи з тими вказівками. До тогож для адумчивого політика найбільше небезпечними є аналогії, які часто так підходять до дійсності, як п'ястук до носа.

„Коліб Поляки мали свого Бісмарка, то він міг би сказати Українцям тесема, що сказав Бісмарк 16. березня 1885 р. на адресу пруських Поляків...“ В тому то й річ, що Поляки не мають свого Бісмарка

Але вертаймо до кульгавої аналогії: Німеччина і Польща, пруські Поляки і польські Українці, німецький Бісмарк і неіснуючий польський Бісмарк, можливість історичних переворотів в р. 1885 і в р. 1926 чи 1927. Коли Бісмарк говорив до пруських Поляків, то це діялося в часі, коли Німеччина після побіди над Наполеоном III. стала першою європейською великодержавою, коли в Німеччині зявлялися п'ятимільярдний контрибуції розпочалася доба небувалого економічного розцвіту, коли поділ Польщі закріплювало підтриманням тісних приятельських взаємин з Росією і союзом Австрією.

Польського Бісмарка поки-що нема, але колиб він найшовся і захопив наслідувати німецького, то це була би що найменше гумористика, бо Польща знаходиться в досить скрутному політичному положенні — як зовнішньо, так і внутрішньо — бо її економічне становище є спожа-ліття гідне; бо акінці з головним посідачем українських земель вона не знаходиться ще в таких приятельських взаєминах, як Німеччина Бісмарка з царською Росією 90-тих років мин. століття. До тогож і положення головної частини Польщі, конгресівки — не є ідентичне зі счасним положенням Рад. України. Подібних заперчень аналогії можна привести більше. А на це все, говорячи про політичний змисл, як змисл дійсності і конкретності, д-р В. Бачинський закрив очі, якраз не беручи на увагу цієї дійсності і конкретності.

Спіраючись на гранітний скелі Бісмаркового вислову, д-р В. Бач. консеквентно ставив підмурівку своїй „реальній політиці“. На читача що прогавив що невідждо аналогію, проповідь „реальності“ д-ра В. Бач. могла зроби ти навіть помітне враження. Але хто хто дрібку застановився над абсурдністю вихідної точки, той мусів побачити, якими

білими нитками шитий „Sofort Program“ цієї політики.

В тій частині свого інтерв'ю, в якій домінує „рапід позитив“ на адресу українського громадянства і проводу Об'єднання, д-р В. Бачинський тримається досить міцно, але скоро сходиться на трясини „Sofort-Program-u“, починає хитатися.

І доки правління республіки — каже він — тракують нас, Українців, так — як нпр. Валя редакція — то домагається від України чогось більше, як дужо холодної пасивності, хіба важко. А навіть, щоби здобутися на ту пасивність, треба дужо панувати над собою і треба великої політичної здержливості, — часот, що в нас мало поширеної“.

Як в цьому притямареному освітленні дійсності виглядає спроможність реалізації освітлюваного на всі лади „Sofort-Program-u“ — хіба зайвим було би говорити.

Вже з цього бачимо наглядно, що д-р В. Бачинський, виступаючи зі своїми „політичними приятелями“ борцем за реальність дня, фактично виступає борцем за мрію, які як сонні привиди розганяє світло дійсності. Отже наші консерватисти не є реалістами, тільки утопістами, і то найнещасливішими, бо обкутуючи себе павутинням невідомого і нереального „Sofort Program-u“, навіть тактично ставають на коня, який не виграв, добровільно працюють на те місце, в якому постійно переверталися наші політики не від нинішнього дня.

•••

Через цілий грудень знижені ціни

1033 в блаватній магазині 1-2

АНТОНА УВЕРІ

у Львові, вул. Галицька ч. 10,

також і у філіях в Тернополі, Дрогобичі і в Стрию.

Чехословаччина на шляху консолідації.

Порозуміння словацьких представників з урядом.

В державно-політичному внутрішньому житті Чехословаччини стався на дніх факт великої ваги: державний бюджет на рік 1927 ухвалено не тільки голосами чеських політичних партій, але також голосами двох найбільших і найвпливовіших німецьких партій, яких представники засідають в уряді, як також голосами словацької народньої партії, що гуртує в своїх рядах велику більшість словацького народу. Це взагалі перший державний бюджет Чехословаччини від часу її існування, ухвалений голосами трьох головних народів держави.

В політичній історії молодого чеської держави ця подія є безперечно історичним днем. Голосування в справі бюджету з 27. м. м. виявило ясно й недвозначно, що Чехословаччина консолідується справді, що її керівники вміли не тільки зговоритися, а й притягнути до державного воза таких донедавна непримиримих опозиціоністів і негативістів, як Німці і католицькі Словаки. Це доказ, що відповідальні чеські політики вступили на єдино правильний шлях у такій державі національностей, якою є чехословачка республіка, а саме на шлях вирівняння всіх міжнародних ріжниць і терть, на шлях притягнення до державного співробітництва всіх народів держави.

Про притягнення Німців до правительства писали ми свого часу ширше (мимходом кажучи — перші в цілій Польщі). Сьогодні приглянемося другій важній події в внутрішнього життя Чехословаччини, а саме приступленню найбільш непримирної донедавна словацької катол. партії під проводом о. Глінки до нової парламентарної більшості в Празі.

Ключ до становища, яке зянали у відношенні до Праги Словаки, дає нам маніфест п'яної Глінки, що саме по-

Пам'ятайте, що всякі збірники на нагробник на могилі І. Франка треба посилати до Центробанку (Львів, Ринок ч. 10. і. пов.) на шадничу книжечку ч. 7910.